

Oppimisen arviointi Kaarinan perusopetuksessa

Opas oppilaille, opettajille ja huoltajille

Kaarina

Arvioinnin tehtävät perusopetuksessa

Perusopetuslain ja -asetuksen mukaan perusopetuksen oppilaan arvioinnilla on kaksi toisiaan tukevaa tehtävää.

Arvioinnin tehtävänä on

1. ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää oppilaiden itsearvioinnin taitoja **(formatiivinen arviointi)** ja
2. määrittää, missä määrin oppilas on saavuttanut oppiaineille asetetut tavoitteet **(summatiivinen arviointi).**

Formatiivinen arviointi

Formatiivinen arviointi auttaa oppilasta

- **ymmärtämään omaa oppimistaan,**
- **tunnistamaan vahvuuksiaan ja**
- **kehittämään työskentelyään oppiaineille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.**

Formatiivinen arviointi on osa opetuksen arkea, se tukee ja ohjaa oppimista ja opiskelun edistymistä opiskelun aikana.

Formatiivinen arviointi ei edellytä opettajalta dokumentointia.

Itsearviointi ja vertaisarviointi

- Itsearviointi ja vertaispalaute ovat osa formatiivista arviointia.
- Oppilaat harjoittelevat opettajan ohjaamana itsearvioinnin ja vertaispalautteen antamisen ja vastaanottamisen taitoja suhteessa tavoitteisiin. Itsearvioinnin muodot voivat vaihdella riippuen tehtävästä.
- Oppilaan itse antama itsearviointi ja vertaispalaute ei kuitenkaan vaikuta suoraan oppiaineesta saatavaan arvosanaan tai sanalliseen arvioon. Esimerkiksi oppilaan antaessa itselleen arvosanan *hyvä* tekemästään työstä ja opettaja arvioi työn arvosanalla *kiitettävä*, oppilaan antama arvosana ei laske opettajan arviointia. Oppilaan hyvät itsearviointitaidot edistävät kuitenkin oppimista ja näin oppimistulosten kehittymisen myötä hyvät itsearviointitaidot auttavat saavuttamaan myös parempia oppimistuloksia.

Koulujen lukuvuosisuunnitelmissa kuvataan koulun tapoja toteuttaa itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin käytäntöjä.

Formatiivisen arvioinnin avulla opitaan oppimaan

- Formatiivisen arvioinnin muotoja ovat esimerkiksi keskustelu oppilaan kanssa, töiden ohjaus ja kommentointi kirjallisesti tai sanallisesti. Formatiivisen arvioinnin tapoja voivat olla vaikkapa opettajan antamat tarrat tai hymynaamat huolellisesti tehdystä työstä.
- Tärkeää on, että oppilas tietää työnsä tavoitteet, saa tietoa tekemänsä työn laadusta ja omasta edistymisestään.

Summatiivinen arviointi

- Oppilas saa lukuvuositodistuksen lukuvuoden päättyessä.
- Todistuksessa arvioidaan summatiivisesti oppilaan edistymistä eri oppiaineissa ja käyttäytymisessä koko lukuvuoden aikana.
- Arviointi perustuu peruskoulun opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin.
- Jokaiselle oppilaalle selvitetään eri oppiaineiden ja käyttäytymisen tavoitteet, jotta hänellä on käsitys siitä, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen suoriutumistaan arvioidaan.

Arvioinnin periaatteita

- Arvioinnin tulee perustua valtakunnallisen opetussuunnitelman tavoitteisiin ja oppilaita tulee kohdella arvioinnissa **yhtenäisesti** samojen periaatteiden mukaan.
- Hyvän osaamisen kriteerit määritellään opetussuunnitelmassa jokaisessa oppiaineessa.
- Oppiaineiden arvioinnissa **ei arvioida oppilaan temperamenttia, asennetta opittavaa ainetta kohtaan tai muita henkilökohtaisia ominaisuuksia.**
- **Arvioinnin periaatteiden tulee olla oppilaalle selviä ja näistä tiedotetaan lukuvuoden alussa (tai aikana esimerkiksi yläkoulussa jaksotetussa opetuksessa jakson alussa).**
- Arvioinnin tulee olla monipuolista. Arviointi ei saa perustua vain yhteen arviointimenetelmään, esimerkiksi kokeeseen. Oppilaille varataan mahdollisuus näyttää osaamistaan usein eri tavoin.
- Opetussuunnitelman kriteerit eivät ole opetuksen tavoitteita, vaan ne määrittelevät esimerkiksi *hyvän osaamisen* (arvosana 8) tason. Arvioinnissa kerrotaan, kuinka paljon oppilas on saavuttanut oppimisen tavoitteita suhteessa kriteereihin.
- Arvioinnin tulee olla johdonmukaista. Oppilaalla ja huoltajalla on oikeus saada tieto arvioinnin perusteista ja siitä, miten niitä on sovellettu oppilaan arviointiin.

Oppilaan omia tavoitteita kirjataan yhdessä huoltajan kanssa oppimiskeskusteluissa oppilaan oppimissuunnitelmaan tarpeen mukaan.

Laaja-alainen osaaminen

- Kaikkiin opetussuunnitelman oppiaineisiin on liitetty laaja-alaisen osaamisen tavoitteita, esimerkiksi *ajattelu ja oppimaan oppiminen* tai *monilukutaito*. Näissä taidoissa edistyminen arvioidaan osana koulun oppiaineita.
- Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet lähenevät oppiaineiden sisältöjen oppisen kautta.
- Monialaiset kokonaisuudet tukevat myös laaja-alaisen oppimisen tavoitteiden saavuttamista.
- Opetussuunnitelmassa laaja-alaiset tavoitteet on merkitty lyhenteellä L1, L2 jne.

Monialaiset kokonaisuudet

” Kaarinassa monialaisten kokonaisuuksien aiheita ovat olleet esimerkiksi Itämeri, valo tai ilmastonmuutos.

- Lukuvuoden aikana kouluissa toteutetaan monialaisia kokonaisuuksia. Kokonaisuuksia voidaan kutsua myös ilmiöviikoiksi.
- Monialaisen kokonaisuuden aikana opiskeltavaan ilmiöön tai aihepiiriin tutustutaan eri oppiainein kautta näitä yhdistellen. Yhtenä tavoitteena on monialaisissa kokonaisuuksissa, että oppilaat oppivat ymmärtämään eri oppiaineiden yhteyksiä, kun samaa asiaa käsitellään useiden eri aineiden omista näkökulmista.
- Monialaiset kokonaisuudet voivat käsitellä hyvin erilaisia opetussuunnitelmasta nousevia aiheita ja niitä voidaan toteuttaa hyvin eri tavoin.
- Oppilailta voidaan kysyä monialaisten kokonaisuuksien aiheista. Monialaisiin kokonaisuuksiin voi liittyä projekteja tai ryhmätehtäviä, joiden tuotokset otetaan huomioon tehtävässä käytettyjen oppiaineiden summatiivisessa arvioinnissa.

Opettajat kertovat oppilaille kokonaisuuksien arviointiperusteita monialaisten järjestämisen yhteydessä.

Päätöarviointi

Päätöarviointi määrittää, kuinka hyvin oppilas on saavuttanut perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa oppiaineille asetetut tavoitteet perusopetuksen päättyessä.

- Päätöarvioinnin kriteerit on määritelty perusopetuksen opetussuunnitelmassa.
- Päätöarviointi tehdään osoitetun osaamisen perusteella.
- Päätötodistus annetaan perusopetuksen päättyessä oppilaalle, joka on saavuttanut perusopetuksen koko oppimäärän tavoitteet vähintään arvosanan 5 edellyttämän osaamisen mukaisesti.
- Arviota oppilaan käyttäytymisestä ei merkitä päätötodistukseen. Päätötodistukseen voi kuulua liitteitä, esimerkiksi arvio oppilaan käyttäytymisestä.

[Lue lisää päätöarvioinnista](#)

Arviointi todistuksissa

Sanalliset arviot ja numeroarvosanat todistuksissa

- Vuosiluokilla 1–3 arviointi lukuvuositodistukseen ja mahdollisiin välitodistukseen voidaan antaa joko sanallisena tai numeroarvosanoin. Mikäli annetaan sanallinen arvio, todistuksesta tulee ilmetä, onko oppilaan suoritus hyväksytty vai hylätty.
- Vuosiluokkien 4–8 lukuvuositodistuksissa ja mahdollisissa välitodistuksissa annetaan numeroarvosanat. Päättötodistuksessa ja mahdollisessa 9. vuosiluokan välitodistuksessa annetaan numeroarvosanat.
- Vuosiluokilla 4–8 käyttäytymisestä annetaan numeroarvosana. Jos käyttäytymisestä annetaan vuosiluokilla 1–3 sanallinen arvio, se annetaan todistuksen liitteellä.

Erilaisia todistuksia

Lukuvuositodistus

- Jokaisen vuosiluokan päättyessä oppilaalle annetaan lukuvuositodistus, lukuun ottamatta vuosiluokkaa 9, jolloin oppilas saa päättötodistuksen.
- Lukuvuositodistukseen merkitään oppilaan opintoohjelma ja oppiaineittain sanallinen arvio tai numeroarvosana siitä, missä määrin oppilas on saavuttanut asetetut tavoitteet lukuvuoden aikana.

Välitodistus

- Välitodistus annetaan Wilmassa. Se annetaan samoin perustein kuin lukuvuositodistus.